

Integrationsprogram

2022–

Innehåll

1.	Inledning	4
2.	Begrepp.....	6
3.	Integrationsprogram	7
4.	Invandrare i Sibbo.....	8
5.	Främjande av integration	9
	5.1 Tolktjänster.....	10
	5.2 Boende	10
	5.3 Personalens utbildning i mångkulturella frågor	11
	5.4 Kommunikation och information	11
6.	Småbarnspedagogik och förskoleundervisning.....	12
	6.1 Förskoleundervisning.....	13
7.	Grundskola	15
	7.1 Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen	16
	7.2 Finska eller svenska som andraspråk.....	17
	7.3 Stöd för upprätthållande av det egna modersmålet	18
	7.4 Undervisning enligt egen religion	18
	7.5 Elevvårdens tjänster	19
	7.6 Utvidgad läroplikt	20
8.	Integrationsutbildning.....	21
	8.1 Alternativ för integrationsutbildning.....	22
9.	Stödja sysselsättningen.....	23
10.	Kultur och fritid	25
	10.1 Tredje sektorn	26
11.	Socialarbete bland barnfamiljer	26
	11.1 Tidigt stöd och familjearbete.....	26
	11.2 Socialarbete bland barnfamiljer	27
	11.3 Barnskydd.....	27
	11.4 Östra Nylands social- och krisjour	27
12.	Socialarbete bland vuxna.....	28
13.	Tjänster för äldre och personer med funktionsnedsättning	29
14.	Invandrantjänster	30

14.1 Kundkrets	30
14.2 Integrationsarbete	31
15. Hälsa- och sjukvårdstjänster	33
15.1 Rådgivningstjänster	34
15.2 Familjerådgivning	34
15.3 Mentalvårdstjänster	35
15.4 Inrese- och hälsovårdsundersökningar	35
16. Uppdatering av integrationsprogrammet.....	37
17. Källor.....	38

1. Inledning

Invandrare är en allmän term för personer som av olika skäl har flyttat till Finland och omfattar invandrare från mycket olika kulturer och som anländer hit av mycket olika orsaker. Bland invandrarna finns bland annat yrkesutbildade personer som har flyttat för att få arbete, en make/maka som har flyttat av familjeskäl och en person som har beviljats internationellt skydd. Gruppen är mångskiftande och skillnaderna i sysselsättning, utbildning, delaktighet och välbefinnande kan vara stora i förhållande till den övriga befolkningen, beroende på de enskilda faktorerna bakom inresan och orsaken till inresan. Genom kommunernas och andra aktörers integrationsfrämjande åtgärder strävar man efter att minska dessa skillnader och uppnå jämlikhet.

Olika mätare används för att beräkna antalet invandrare och det finns ingen enda officiell definition av en invandrare. I statistiken definieras invandrare vanligen efter nationalitet, födelse- eller språk. Med person med utländsk bakgrund avses ofta en person som är född utomlands eller vars föräldrar är födda utomlands. Med en person med främmande språk avses en person som har ett annat modersmål än finska, svenska eller samiska.

Befolkningen med utländsk bakgrund i Finland har vuxit från 0,8 procent år 1990 till 6,2 procent år 2015. Enligt Statistikcentralen hade 8,0 procent av befolkningen utländsk bakgrund år 2020. Enligt Migrationsverket gjordes de flesta ansökningarna om uppehållstillstånd i Finland år 2020 av arbets-, familje- och studieskäl. I slutet av år 2020 var andelen personer med främmande språk som modersmål 7,8 procent av befolkningen. År 2020 är ryska det vanligaste främmande språket i Finland. Över 84 000 personer har ryska som modersmål. De näst största språkgrupperna är estniska, arabiska, engelska och somaliska.

Genom internationella avtal har Finland åtagit sig att skydda dem som behöver det. Detta grundar sig på Genèvekonventionen från 1951 om flyktingars rättsliga ställning (flyktingavtalet) och andra internationella konventioner om mänskliga rättigheter samt på EU-lagstiftningen. År 2015 anlände något under 32 500 asylsökande till Finland, vilket var betydligt fler än under tidigare år. Antalet har nu återgått till nivån före 2015, med 3 209 asylansökningar inlämnade år 2020.

Förutom asyl beviljar Finland årligen internationellt skydd till personer som väntar på vidarebosättning i flyktingläger inom FN:s flyktingkommisariat (UNHCR) och som har konstaterats ha en välgrundad orsak till fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, tillhörighet till en viss social grupp eller politisk åskådning i sitt hemland. Flyktingkvoten för 2020 är 1 050 personer.

Utöver kommunen föreskrivs i § 34 i integrationslagen att staten är skyldig att utarbeta ett statligt integrationsprogram som utgör en ram för nationell integration. Det tidigare statliga integrationsprogrammet 2016–2019 (WHITE II) omfattade fyra huvudmål:

1. Införliva styrkorna i invandrarnas egen kultur för att bidra till att stärka Finlands innovationsförmåga
2. Effektiverad integration över administrativa gränser
3. Öka samarbetet mellan staten och kommunerna när det gäller att ta emot personer som beviljats internationellt skydd
4. Främja en öppen debatt om invandringspolitiken och inte tolerera rasism.

I juni 2021 offentliggjorde Statsrådet en rapport om behovet av reformer för att främja integration. Den innehåller flera förslag till reformer av integrationspolitiken under de kommande åren. Reformerna kan i framtiden ha en betydande inverkan på det integrationsarbete som bedrivs i kommunen och på dess genomförande. Sibbo kommuns nuvarande strategi och lagen om främjande av integration har beaktats i kommunens integrationsprogram.

Detta integrationsprogram beaktas vid upprättande av budget och ekonomiplan enligt 65 § i kommunallagen (365/1995) och uppdateras minst vart fjärde år, en gång under kommunfullmäktiges mandatperiod.

Enligt integrationslagen (2010/48 §) ersätter staten kommunerna för tolkning som ordnats för en person enligt 2 § 2 mom. och 3 mom. i integrationslagen. Detta innebär till exempel tolkning inom social- och hälsovården, utarbetande av en integrationsplan och en inledande kartläggning, användning av de inledande integrationstjänsterna och att lära känna kommunen (gå till butiken, posten och myndigheter, användning av kollektivtrafik osv.). Dessutom ersätts de tolknings- och översättningskostnader som uppstår i samarbetet mellan skolan och hemmet eller daghemmet i sin helhet och utan tidsbegränsning. Ett giltigt avtal om mottagande av kvotflyktingar är en förutsättning för utbetalning av ersättning. Dessa kostnader ersätts inte efter att ett finskt medborgarskap har beviljats.

2. Begrepp

Särskilda åtgärder

Effektiviserade integrationsåtgärder, som används särskilt på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller nedsatt funktionsförmåga av annan orsak, ålder, familjesituation, analfabetism eller annan liknande orsak.

Person som beviljats internationellt skydd

En person som har fått flyktingstatus eller uppehållstillstånd på grundval av alternativt skydd

Kvotflykting

En person som erkänts som flykting av FN:s flyktingkommissariat (UNHCR) och som beviljats inresa till Finland inom ramen för en flyktingkvot. En kvotflykting har fått flyktingstatus redan innan han eller hon kom till Finland.

Integration

Växelverkan mellan invandraren och samhället i syfte att ge invandraren de kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet samtidigt som invandrarens möjligheter att bevara sitt eget språk och sin egen kultur stöds.

Integration

Mångdisciplinärt främjande av integration genom åtgärder och tjänster som tillhandahålls av myndigheter och andra aktörer. Integrationsperioden är fyra år, varefter invandraren omfattas av den allmänna social- och hälsovården.

Invandrare

Allmänt begrepp. En person som har flyttat till Finland och vistas i landet med ett tillstånd som utfärdats för andra ändamål än turism eller en jämförbar kortare vistelse.

Handledning och rådgivning

Vägledning, handledning och rådgivning från kommunen och andra myndigheter om åtgärder, tjänster och arbetsliv som främjar integration.

Delaktighet

En känsla av att tillhöra en större samhällelig helhet. Önskan att delta socialt, ekonomiskt och/eller politiskt i dess verksamhet.

Flykting

En person som befinner sig utanför sitt hemland och som har rimliga skäl att frukta förföljelse i sitt hemland på grund av ras, religion, nationalitet, tillhörighet till en viss social grupp eller politisk åskådning.

Papperslös

Med "papperslös" avses en person som inte kommer från ett EU- eller EES-land eller Schweiz och som inte har något giltigt uppehållstillstånd och därför inte har något lagligt uppehållstillstånd.

3. Integrationsprogram

Integrationsprogrammet ska uppdateras en gång per fullmäktigeperiod. Syftet med integrationsprogrammet 2022 är att uppdatera integrationsprogrammet så att det motsvarar den nuvarande situationen i Sibbo, och att fortsätta att fungera som ett verktyg för mångdisciplinärt samarbete i arbetet med att främja integrationen av invandrare. Integrationsprogrammet har utformats på ett klientorienterat sätt så att det är enkelt att hitta tjänster.

För närvarande fungerar Sibbo kommuns ledande socialarbetare inom invandrantjänster som ansvarsperson för integrationsprogrammet och arbetsbeskrivningen omfattar uppgifterna som koordinator för invandringen. Vid upprättandet av integrationsprogrammet har diskussioner förts inom kommunens olika sektorer, såsom bildningsväsendet, småbarnspedagogiken, den tredje sektorn, hälsovården, det vuxensociala arbetet och familjearbetet. Dessutom har integrationsprogrammet bearbetats gemensamt under gemensamma möten för samarbetsgruppen för integration, i olika ledningsgrupper och utskott.

Syftet med detta integrationsprogram är att främja integration och stärka det mångdisciplinära samarbetet i enlighet med lagen om främjande av integration. Under beredningen av integrationsprogrammet har kommunen i olika team övervägt vilka saker som bör utvecklas i integrationsarbetet för att detta ska bli verklighet. Som ett resultat av detta arbete har man kommit fram till att prioriteringarna i detta integrationsprogram är bland annat följande:

- Stödja och främja invandrarnas delaktighet samt ömsesidig integration i Sibbo
- Utveckla tjänster för att på bästa sätt tillgodose de mångsidiga behoven hos personer med invandrarbakgrund
- Öka klienternas delaktighet i alla tjänster
- Förstärka samarbetet mellan olika sektorer i kommunen
- Förberedelser för pågående förändringar (överförandet av social- och hälsovårdstjänsterna till välfärdsområdet och överförandet av TE-tjänsternas från staten till kommunen).

Programmet lyfter också fram centrala utvecklingsobjekt inom var och en av de olika sektorerna, genom vilka integrationsfrämjande arbete i Sibbo tjänar både den personal som arbetar med integration samt invandrare och den infödda befolkningen.

4. Invandrare i Sibbo

Enligt Statistikcentralen bodde det i slutet av år 2020 1 309 personer med utländsk bakgrund i Sibbo, vilket motsvarar 6,0 procent av befolkningen i Sibbo. Merparten av invandrarna i Sibbo har kommit till kommunen av familje- och arbetsskäl. I slutet av år 2020 fanns det 1 243 personer med främmande språk som modersmål i Sibbo, vilket motsvarar 5,7 procent av befolkningen i Sibbo.

Flyktingkvoten för Sibbo kommun är 10–15 personer/3–4 familjer per år från och med 2017. Med flyktingkvot avses de kvotflyktingar som ELY-centralen tilldelar kommunen samt asylsökande som har fått ett positivt beslut och är en del av flyktingmottagandet. Utöver flyktingkvoten kan kommunen självständigt ta emot personer som räknas som flyktingar, men de ingår inte i flyktingkvoten.

Inom integrationen är språkinläring verkligen viktigt, och invandrare som omfattas av integrationstjänsterna har rätt till språkundervisning som stöd för integration. Sibbo är en tvåspråkig kommun med finsk majoritet. I § 17 i Finlands grundlag (1999/731) fastställs finska och svenska som Finlands nationalspråk. En person med ett främmande språk som modersmål och som flyttar till Sibbo har rätt att välja om han eller hon vill studera finska eller svenska som integrationsspråk. Detta bör personen informeras om i ett tidigt skede av integrationsstigen.

Integration är alltid ömsesidiga processer där invandraren och det omgivande samhället deltar. Därför strävar man även efter att planera kommunens basservice så att den passar alla invånare. Integrationsarbetet i Sibbo är ett mångdisciplinärt samarbete mellan olika myndigheter, den tredje sektorn och församlingarna. Integrationsarbetet omfattar regionalt och nationellt samarbete, partnerskapsnätverk och nättjänsten kotoutumistukena.fi.

Visionen i Sibbos nuvarande kommunstrategi betonar initiativ, aktivitet och samarbete. De vägledande värdena i Sibbo kommuns strategi är serviceanda, öppenhet och uppfinningsrikedom. Dessa värden bör återspeglas i all kommunal verksamhet, inklusive integrationsarbetet. Enligt kommunens nuvarande strategi är utgångspunkten kundorientering. Målet är att kommunens tjänster även ska passa personer med invandrarbakgrund och att varje person med invandrarbakgrund som bor i kommunen ska få samma tjänster på lika villkor som övriga kommuninvånare och kunna ta kontakt med den myndighet som ansvarar för ärendet i fråga. Med andra ord är den basservice som invandrarna använder främst organiserade som en del av kommunens basservice och tjänsterna inom arbets- och näringsförvaltningen samt som specialtjänster i den mån de behövs.

Enligt Finlands grundlag (731/1999, 6 §) är människor lika inför lagen och jämlikhet och jämställdhet är centrala grundläggande rättigheter. Diskrimineringslagen (1325/2014), som gäller statliga och kommunala myndigheter, förpliktigar myndigheter, utbildningsanordnare och arbetsgivare att främja likabehandling och jämställdhet i all sin verksamhet på ett målinriktat och systematiskt sätt och förhindra direkt och indirekt diskriminering. I praktiken sker detta som en del av många olika uppgiftshelheter: beslutsfattande, styrning och ledning av verksamheten, organisering och produktion av tjänster, arbetsgivaruppgifter och förstärkning av den lokala livskraften.

5. Främjande av integration

Integrationsarbetet är ett nätverkssamarbete där inte enbart statliga och kommunala aktörer deltar, utan även aktörer inom den tredje sektorn, organisationer, företag och enskilda medborgare. Kommunens integration följs upp av styrgruppen för integrationsarbetet som sammanträder minst en gång per år. Styrgruppen för integrationsarbetet är en mångdisciplinär arbetsgrupp som består av representanter för bland annat bildningsväsendet, småbarnspedagogiken, den tredje sektorn, församlingarna och hälso- och sjukvården.

De centrala verksamhetsområdena för kommunens integrationsarbete är:

- kommunikation och information
- att stödja inläringen av finska och svenska
- tolktjänster
- boendetjänster
- utbildning av personalen i mångkulturella frågor
- att främja jämlikhet och goda etniska förbindelser och förebygga diskriminering
- småbarnspedagogik
- grundskola
- utbildning för unga över 16 år
- arbets-, kultur- och fritidstjänster
- åtgärder för att stödja sysselsättningen
- social- och familjearbete
- mottagande och vägledning av personer som omfattas av internationellt skydd
- inledande vägledning, inledande kartläggning och upprättande av en integrationsplan
- tjänster för äldre och personer med funktionsnedsättning
- hälso- och sjukvårdstjänster

5.1 Tolktjänster

Om personen inte kan finska eller svenska, som myndigheten använder, ska myndigheten se till att ärendet tolkas eller översätts i enlighet med språklagen (423/2003), lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), förvaltningslagen (434/2003) eller lagen om grundläggande utbildning (628/1998).

Tolkningen/översättningen kan göras på ett språk som invandraren förstår tillräckligt väl i förhållande till ärendets natur. Målet är att både invandraren och tjänstemannen ska förstå varandra med hjälp av tolkning/översättning. Varje sektor ansvarar själva för att reservera de tolkar som behövs för att sköta ärendet. Närmare anvisningar om användningen av tolkar i Sibbo finns i kommunens tolkanvisningar. Sibbo har konkurrensutsatt leverantörerna av tolk- och översättningstjänster och har tecknat avtal med olika tjänsteleverantörer enligt språk, men en ny konkurrensutsättning kommer att genomföras i början av år 2022.

Utveckling av användningen av tolktjänster

- Anvisningar om hur tolken ska användas distribueras till kommunens alla sektorer så att alla känner till hur tolkningstjänsterna ska användas.
- Vid behov ger invandartjänsterna handledning till andra avdelningar vid beställning och användning av tolk.

5.2 Boende

När en invandrare anländer till kommunen ansöker han eller hon om bostad via kommunen eller privata aktörer, precis som varje person som flyttar till kommunen. Undantaget är personer som har beviljats kommunplats, till exempel personer som flyttar direkt från utlandet till en kommun som kvotflyktingar, och ungdomar som har anlänt ensamma som minderåriga.

När det gäller personer som flyttar enligt flyktingkvoten är kommunen enligt avtalet med NTM-centralen skyldig att ordna en bostad för de personer som får en kommunplats. Kommunen kan ordna en bostad till exempel via KAS-asunnot Oy eller från privata hyresvärdar. Syftet är att överlåta bostaden direkt till hyresgästen. Hyresgästen ansvarar själv för att hyran betalas.

Det är svårt att hitta bostad särskilt åt stora familjer, eftersom det inte finns många lägenheter av den storlek som krävs och som ryms inom gränserna för de hyresutgifter som godkänts av FPA. NTM-centralen ersätter kommunen för de hyreskostnader som orsakas av att bostäder reserveras för kvotflyktingar, såvida bostäderna måste hållas tomma i väntan på att flyktingarna ska anlända till kommunen.

5.3 Personalens utbildning i mångkulturella frågor

Enligt lagen om främjande av integration ska kommunen se till att den egna personalen har tillräcklig kompetens i mångkulturella frågor. Sibbo hänvisar vid behov kommunens anställda till utbildning i mångkulturella frågor, och mångkulturalism beaktas vid utarbetandet av den kommunala utbildningsplanen. Sibbo kommuns personal uppmuntras också att delta i utbildningar som anordnas i närliggande områden. Den ökade distansutbildningen har gjort det möjligt att få ett bredare utbud av utbildningar. Utbildning i mångkulturella frågor erbjuds av många olika aktörer, såsom Migri, NTM, Arbets- och näringsministeriet, Kompetenscentret för integration, Institutet för hälsa och välfärd, Befolkningsförbundet i Finland och Flyktingrådgivningen.

Invandrantjänsterna i Sibbo kommun informerar om utbildningarna och koordinerar den utbildning som anordnas i samarbete med aktörerna i närliggande områden och den tredje sektorn. Utbildningar kan också anordnas som skräddarsydda enligt aktuella behov, såsom utbildning i krisarbete som svar på den snabbt föränderliga situationen i Afghanistan. Organisationer och representanter för andra kommuner kan också komma och berätta om sin egen verksamhet, praxis och erfarenheter i samband med mottagandet av flyktingar.

Utveckling av mångkulturell kompetens

- Utbildning i mångkulturella frågor beaktas i kommunens utbildningsplaner och anställda i ledande befattningar hänvisas till dem
- Man utnyttjar experttjänster som tillhandahålls av olika aktörer och expertis i närliggande kommuner
- Främjande av regionalt samarbete, t.ex. i samband med gemensamma utbildningar och möten
- Främjande av samarbete mellan kommunens olika avdelningar, t.ex. genom att kartlägga gemensamma utbildningsbehov och anordna utbildningar.

5.4 Kommunikation och information

Integration är en ömsesidig process som kommunen enligt lagen ska främja. I Sibbo kommuns strategi nämns öppenhet som ett av de värden som ska styra verksamheten, vilket innebär att Sibbo kommunicerar på två språk i realtid och handlar på ett transparent sätt. Vad gäller kommunikation är det bra att enligt möjligheter ta hänsyn till Sibbos andra stora språkgrupper: estniska, ryska och engelska.

Med hjälp av öppen och tydlig kommunikation strävar man också efter att främja en ömsesidig växelverkan mellan alla kommuninvånare och förhindra missförstånd. Med hjälp av kommunikation och information strävar man också efter att öka dialogen mellan olika kulturer och påverka kommuninvånarnas attityder på ett positivt sätt. Man strävar efter att i första hand genomföra kommunikationen gällande invandring och invandrare på kommunens webbplats. Vid behov kan även infotillfällen anordnas och man kan ge information om frågorna i de regionala tidningarna.

Enligt integrationslagen (1386/2010, 7 §) ska invandrare informeras om sina rättigheter och skyldigheter i det finländska arbetslivet och samhället. Enligt integrationslagen får alla personer som flyttar till Finland grundläggande uppgifter i samband med delgivning av beslut om uppehållstillstånd, registrering av uppehållstillstånd, utfärdande av uppehållskort eller registrering av hemkommun och befolkningsdata.

Utveckling av kommunikation och information som främjar integration i Sibbo

- Utveckla kommunikationspraxis i anslutning till invandrarfrågor
- Hålla webbplatsen för kommunens Invandrantjänster uppdaterad

6. Småbarnspedagogik och förskoleundervisning

I Sibbo styrs småbarnspedagogik, dagvård och förskoleundervisning av lagar, förordningar och nationella riktlinjer, planen för småbarnspedagogik och barnspecifika planer för småbarnspedagogik. I lagen om barndagvård (1973/36, § 2a) och förordningen (1973/239, § 1a) samt i lagen om grundläggande utbildning (1998/628) fastställs en subjektiv rätt för varje barn att delta i småbarnspedagogik och förskoleundervisning inom dagvården.

Sibbos tjänster inom småbarnspedagogiken erbjuder kommunens familjer dagvård, förskoleundervisning, öppen lekverksamhet och tillfällig vård. Daghemmen erbjuder finsk, svensk och tvåspråkig dagvård i olika former (gruppfamiljedaghem, dygnet-runt-daghem och vanliga daghem). Dessutom finns det i Sibbo flera daghem som erbjuder förskoleverksamhet, antingen som köptjänster eller privat. I norra och södra Sibbo finns både finskspråkiga och svenskspråkiga familjedagvårdare. Deras betydelse i rollen som fostrare är viktig, särskilt i sidobyar där det knappt finns några daghem.

Invandrarfamiljer beaktas som jämlika kommuninvånare inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen i Sibbo. De viktigaste verksamhetsprinciperna för småbarnspedagogiken i Sibbo bygger på FN:s konvention om barnets rättigheter. Följaktligen bygger Sibbos småbarnspedagogik på principerna om barnets människovärde, icke-diskriminering och likabehandling, barnets bästa och rätten till liv och full utveckling. De centrala värdena i Sibbo kommuns plan för småbarnspedagogiken är barnets rätt till en god barndom, trygghet, ingen brådska, respekt och omsorg om andra människor och naturen samt tolerans.

I tjänsterna inom småbarnspedagogik beaktas modersmålet och den kulturella bakgrunden hos ett barn med invandrabakgrund och barnets integrering i det finska samhället stöds. Inom småbarnspedagogiken beaktas att integrationen av barn med invandrabakgrund ofta inleds i daghemmet och att daghemmet är en viktig kanal när det gäller att lära sig språket. Fostranpartnerskap med föräldrarna stöds och dagvården stödjer också integrationen av hela familjen genom att ge handledning i kommunens tjänster och den finska kulturen. Tolktjänster används alltid vid behov på samarbetsmöten med föräldrarna.

En plan för småbarnspedagogik upprättas för varje barn i dagvård. Vad gäller barn med invandrabakgrund betonar man i planen hur viktigt det är att lära sig finska/svenska och att upprätthålla sitt eget språk. I samband med planen för småbarnspedagogik för ett barn med invandrabakgrund kan en plan som stöd för det finska/svenska språket utarbetas tillsammans med föräldrarna. Undervisningen i finska/svenska som andra språk är naturligare att genomföra som en del av den dagliga verksamheten, men dessutom kan undervisningen i finska/svenska ordnas i en liten grupp. I Sibbo kommuns daghem har man även tagit i bruk en uppföljningsblankett för S2-språk, med vilken man följer upp barnets språkliga utveckling. Undervisning i svenska som andra språk har hittills inte erbjudits, även om den nationella läroplanen för förskoleundervisning rekommenderar det.

Utöver den kommunala dagvården ordnar Sibbo kommun också daglig öppen småbarnspedagogik, till vilken alla barn under skolåldern i hemvård, tillsammans med föräldrar och vårdare, är välkomna. Verksamheten omfattar bland annat klubb- och familjeklubsaktiviteter, parkaktiviteter och babyfamiljsaktiviteter, som inkluderar pyssel, sång, sagostunder och gymnastik, med hänsyn till kundernas önskemål. Hänvisning till tjänsterna är en central och viktig gemensam uppgift inom familjearbete, småbarnspedagogik, hälsovården och bland andra som arbetar med invandrarfamiljer.

6.1 Förskoleundervisning

Sibbo ordnar förskoleundervisning i enlighet med lagen om grundläggande utbildning i både daghem och skolornas förskolsenheter. Förskoleundervisningen grundar sig på lagen om grundläggande utbildning och de nationella läroplanerna för förskoleundervisning, läroplanen för förskoleundervisning i Sibbo kommun samt enhets- och barnspecifika planer. Förskoleundervisningen är kostnadsfri och obligatorisk, och alla barn under skolåldern har rätt till den ett år innan barnet läroplikt inleds. Även barn, vars skolstart inom den grundläggande utbildningen har skjutits upp har rätt till kostnadsfri förskoleundervisning.

Förskoleundervisning för barn med invandrarbakgrund ordnas i för alla barn avsedda förskoleundervisningsgrupper eller i stödda förskoleundervisningsgrupper. Särskilda mål för förskoleundervisning för barn med invandrarbakgrund är systematisk undervisning i finska/svenska och stöd till barnets modersmål. För att barn med ett främmande språk som modersmål i förskoleundervisningen ska få bästa möjliga stöd för att börja grundskolan är det motiverat att kartlägga finska som andraspråk i förskoleundervisningen. Baserat på språkkartläggningen skulle barnet kunna hänvisas till den lämpligaste skolan eller undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Man bör också överväga att genomföra en språkkartläggning av det egna modersmålet, till exempel i de fall där det behövs ytterligare information om eventuella inlärningssvårigheter. Hittills har det inte i förskoleundervisningen funnits något behov av en liten grupp vad gäller undervisning som förbereder för förskoleundervisning. Man bör dock fästa uppmärksamhet vid anordnandet av undervisning som förbereder för förskoleundervisning och åtminstone integrera den i förskolegrupperna genom olika stödåtgärder. Dessutom har samarbete mellan tjänsterna inom småbarnspedagogik och den grundläggande utbildningen inom undervisningen som förbereder för förskoleundervisningen och S2-undervisningen lyfts fram som ett framtida utvecklingsobjekt.

Utveckling av mångkulturellt arbete i Sibbos tjänster inom småbarnspedagogik

- För att daghemmets personal ska ha möjlighet att utveckla mångkulturell småbarnspedagogik i Sibbo bör det vid behov anordnas mångkulturell utbildning för att stödja personalens integrationsarbete.
- Utvecklingen av undervisning som förbereder för förskoleundervisning är viktig. Möjligheten till samarbete mellan tjänsterna inom småbarnspedagogik och utbildningstjänsterna samt den förberedande S2-utbildningen bör undersökas.

7. Grundskola

Sibbo kommun har utarbetat en läroplan för undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen och en läroplan för grundläggande utbildning, enligt vilken utbildningsverksamheten är organiserad i kommunen. Enligt lagen om grundläggande utbildning gäller läroplikten alla barn som är fast bosatta i Finland, oavsett nationalitet. Målet för den grundläggande utbildningen i Sibbo är att stödja alla elevers tillväxt som människor och medlemmar i samhället samt att lära dem nödvändiga kunskaper och färdigheter.

Sibbo kommun har totalt 15 läroinrättningar inom den grundläggande utbildningen och verksamhetsställen: åtta svenskspråkiga lågstadier och en svenskspråkig högstadieskola (Kungsvägens skola) samt fyra finskspråkiga lågstadier och två finskspråkiga enhetsskolor (Sipoonjoen yhtenäiskoulu och Sipoonlahden koulu). Kungsvägens skola och Sipoonjoen koulu finns i samma fastighet, i Nickby Hjärta. Det svenskspråkiga lågstadiet Söderkulla skola och Sipoonlahden koulu finns i samma fastighet i Miili.

I de finskspråkiga grundskolorna fanns det i september 2021 totalt 1 664 elever, varav 115, dvs. 6,9 procent, hade ett främmande språk som modersmål. År 2017 hade 5,6 procent av eleverna i den finskspråkiga grundläggande utbildningen ett främmande språk som modersmål och år 2012 3,9 procent, vilket innebär att antalet elever med ett främmande språk som modersmål har ökat något i de finskspråkiga grundskolorna under de senaste åren.

I september 2021 var det totala antalet elever i de svenskspråkiga skolorna 993, varav 8, dvs. 0,8 procent, hade ett främmande språk som modersmål. Andelen elever med främmande språk som modersmål i de svenskspråkiga skolorna var 0,3 procent åren 2017 och 2012, vilket innebär att antalet elever med ett främmande språk som modersmål har ökat något.

Inom undervisningen av elever med invandrarbakgrund ska elevernas språkliga och kulturella bakgrund beaktas, både genom särskilda arrangemang och inom ramen för den allmänna undervisningen. Den omfattar undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen, undervisning i det egna modersmålet, finska eller svenska som andraspråk och litteraturundervisning (S2/R2), undervisning i religion och livsåskådningskunskaper, lokala undervisningsarrangemang såsom övergångsklasser och överlag beaktande av kulturell och språklig medvetenhet i all undervisning, även i allmänna undervisningsgrupper.

I Sibbo kan elever i den förberedande utbildningen undervisas i en liten grupp eller inklusivt i en vanlig klass inom den grundläggande utbildningen. Tillräckliga stödåtgärder bör tillhandahållas inom den inklusiva utbildningen. Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ges för närvarande i Nickby, Lukkarin koulu och Sipoonjoen yhtenäiskoulu. Däremot sker den grundläggande utbildningen för elever med invandrarbakgrund i första hand i en närskola enligt elevens egen hemadress.

7.1 Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen

Syftet med undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen är att främja språkkunskaper i finska eller svenska, en balanserad utveckling och integrering i det finska samhället av elever som deltar i den grundläggande utbildningen samt att ge dem de kunskaper som krävs för den grundläggande utbildningen. I undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen utvecklas elevens breda kompetens och ges undervisning i läroämnena inom den grundläggande utbildningen och, om möjligt, på elevens eget modersmål enligt elevens eget studieprogram. Läroplanen för den övergripande kompetensen och undervisningen i olika läroämnena ska i tillämpliga fall följas enligt kriterierna i läroplanen för den grundläggande utbildningen.

Vid fastställandet av målen, valet av innehåll och undervisningsarrangemangen tas hänsyn till att eleverna skiljer sig åt i fråga om ålder, studiefärdighet och bakgrund. Undervisningen differentieras efter elevernas ålder och utvecklingsstadium. Elevernas språkliga förmåga och kulturella bakgrund beaktas, och varje elevs språkliga och kulturella identitet stöds på olika sätt. Undervisning som stöds på elevens eget modersmål främjar inläring av olika innehåll. Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen främjar jämställdhet och jämlikhet.

Om en elev i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen har dålig läs- och/eller skrivkunnighet ska målen i elevens eget studieprogram fastställas på ett sådant sätt att eleven får en läs- och skrivkunnighetsutbildning som är anpassad till hans eller hennes färdighetsnivå och ålder. Genom undervisning på elevens eget modersmål kan man främja elevens läs- och skrivkunnighet.

Tillräckligt med tid ska reserveras för lärande och säkerställande av läs- och skrivkunnighet. Om elevens färdigheter inte räcker till för att delta i den grundläggande utbildningen ska man i elevens eget studieprogram särskilt uppmärksamma ett tillräckligt och snabbt stöd för övergången till den grundläggande utbildningen. Vid behov får eleven fortsätta i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen eller flytta till årskurser enligt ett icke bindande studieprogram eller med andra stödåtgärder som är bäst lämpade för honom eller henne. Tillräckligt stöd ges till analfabeter som övergår till den grundläggande utbildningen.

Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ges minst 900 timmar för barn i åldern 6–10 år och minst 1 000 timmar för äldre barn. Den som deltar i undervisningen har rätt att övergå till den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisningen redan innan det ovan angivna antalet timmar har uppnåtts, om han eller hon kan följa med i den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisningen. Enligt lagen om grundläggande utbildning har den som deltar i undervisningen rätt att på arbetsdagar få undervisning enligt läroplanen, elevhandledning och tillräckligt stöd för lärande och skolgång så snart behovet av stöd uppstår.

Utbildningsanordnaren beslutar om bildandet av undervisningsgrupper inom undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen kan också ordnas för en elev. Undervisningsgrupper bildas efter elevernas ålder och förutsättningar, så att gruppindelningen främjar elevernas sunda tillväxt och utveckling samt säkerställer att de mål som anges i läroplanen och i elevernas egna studieprogram uppnås.

Under undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen integreras eleverna i förskole- eller den grundläggande utbildningen i de finska eller svenska undervisningsgrupper som motsvarar elevens åldersnivå enligt elevens eget studieprogram. Syftet med integrationen är att främja integration, utveckling av studiefärdigheter och kunskaperna i finska eller svenska samt inläring av omfattande kunskaper och innehåll i olika ämnen. (Grunderna i läroplanen för undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen 2015.)

Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen är avsedd för alla dem vars kunskaper i finska eller svenska inte räcker till för att studera olika ämnen i en grupp inom den grundläggande utbildningen. Av olika skäl kan även elevens studiefärdigheter behöva övas upp. Både de som nyligen har invandrat och de som är födda i Finland med invandrarbakgrund kan delta i undervisningen.

Undervisningen kan alltid ordnas när det i kommunen finns elever med invandrarbakgrund som har rätt till utbildning. För att delta i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen krävs inget uppehållstillstånd.

7.2 Finska eller svenska som andraspråk

Huvudvikten i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ligger på finska eller svenska som andraspråk och på litteraturstudier, där målet är att utveckla de grundläggande språkkunskaperna. Inom undervisningen tillämpas till lämpliga delar grunderna för läroplanen för den grundläggande undervisningen i finska eller svenska som andraspråk och lärokursen i litteratur. Finska eller svenska som andraspråk och studier i litteratur utgör grunden för alla andra studier. Målet inom undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen eller med svenska som andraspråk och litteraturstudierna är att ge eleven de färdigheter som behövs för att övergå till den grundläggande utbildningen. I undervisningen beaktas elevernas skol- och studiebakgrund och de kunskaper i finska eller svenska som de kanske redan behärskar. I elevens eget studieprogram fastställs mål och innehåll för den finska eller svenska språkundervisningen i enlighet med färdighets- och åldersnivån.

7.3 Stöd för upprätthållande av det egna modersmålet

Genom undervisning i det egna modersmålet stöds utvecklingen av elevernas tänkande, språkkunskaper, självuttryck och kommunikationsförmåga. Dessutom stöds bildandet av sociala relationer, uppbyggnaden av en världsbild och en hel personlighetstillväxt.

Tillsammans med finska språkstudier skapar studier på det egna modersmålet förutsättningar för utveckling av funktionell flerspråkighet. Förutom att uppnå mångsidiga, funktionella språkkunskaper är syftet med utbildningen att göra eleverna intresserade av sitt eget språk och sin kulturella bakgrund och att stärka deras självkänsla och identitet. Föräldrarnas viktiga roll när det gäller att stödja skolundervisningen är att uppmuntra sina barn att lära sig sitt eget språk och tala det med dem. Undervisningen följer läroplanen för grundläggande utbildning i invandrares modersmål.

Till den upprätthållande undervisningen i det egna modersmålet och språk man har lärt sig utomlands kan följande anmäla sig:

- elever, vars modersmål eller något av familjens språk är ett annat språk än finska eller svenska
- finska återvändande som har förvärvat tillräckliga språkkunskaper när de bott utomlands
- romer och samer.

Utbildningsanordnaren är inte skyldig att ordna undervisning i det egna modersmålet, och eleven är inte skyldig att delta i undervisningen i sitt eget modersmål (Källa: [Utbildningsstyrelsen](#) och Sibbo kommuns läroplan för undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen). Sibbo kommuns bildningsutskott har beslutat om de kriterier enligt vilka undervisningen i det egna modersmålet anordnas. Under läsåret 2021–2022 anordnas modersmålsundervisning i ryska, estniska, kurdiska och arabiska.

7.4 Undervisning enligt egen religion

Invandrareleverna får undervisning i sin egen religion eller, alternativt i livsåskådning, liksom alla andra elever. Religionsundervisningen betonar kunskapen om den egna religionen och viljan att möta andra religioner och åskådningar. Dess uppgift är att ge eleverna de kunskaper, färdigheter och erfarenheter de behöver för att bygga upp sin identitet och världsbild.

Eleven har rätt till undervisning i enlighet med sin egen religion om det i kommunen finns minst tre elever som tillhör religionen i fråga och föräldrarna begär att undervisningen ska ordnas.

Om elevens egen religion inte undervisas av skolan, kan det religiösa samfund som eleven tillhör tillhandahålla undervisning utanför skolan. På begäran av en förmyndare kan en elev som tillhör ett religiöst samfund, vars egen religion inte undervisas i också delta i undervisningen i livsåskådning eller i undervisningen i den evangelisk-lutherska religionen.

Stöd för integration inom den grundläggande utbildningen:

- Tillhandahålla S2-undervisning för alla berättigade elever.
- Behovet av en svenskspråkig förberedande grupp och R2-undervisning följs upp. Om en separat grupp inte ordnas på grund av det lilla antalet elever måste de svenskspråkiga förberedande eleverna integreras i sin närskola med hjälp av olika stödåtgärder och R2-undervisningen ordnas i en normal undervisningsgrupp genom differentiering av undervisningen.
- Ordlandet av undervisning i det egna modersmålet i enlighet med de principer som antagits av bildningsutskottet.
- Man strävar efter att ordna undervisning i den egna religionen för barn, om föräldrarna så begär, och gruppen består av minst tre elever och en lämplig lärare kan rekryteras.
- Utveckling av en övergripande inlärningsstig för barn med invandrarbakgrund från småbarnspedagogiken till högstadiet. Man måste satsa på ett tillräckligt stöd när eleven övergår från förberedande utbildning till grundläggande utbildning, så att studierna kan fortskrida.
- Personalens fortbildning.

7.5 Elevvårdens tjänster

Med elevvård avser man omsorg om elevernas studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa samt sociala välbefinnande. Elevvårdens tjänster är lika tillgängliga för alla elever i förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet. Tjänsterna omfattar psykolog- och kuratorstjänster samt skol- och studerandehälsovården. Om eleven behöver ett bredare stöd från flera yrkesutbildade personer sammanställs en bedömning av elevens behov av elevvårdstjänster och en mångdisciplinär expertgrupp inrättas för att anordna tjänsterna. Gruppens medlemmar utses tillsammans med eleven och vårdnadshavaren. Tolkningstjänster används närhelst de behövs. Skolgångshistoriken och andra bakgrundsuppgifter för elever med invandrarbakgrund samt deras nuvarande livssituation bör kartläggas noggrant så att elevvårdens tjänster kan anordnas efter elevens behov.

Vid behov samarbetar personalen inom elevvården med kommunens tjänster för barn, unga och familjer, med den specialiserade sjukvården och särskilt med nationella stödtjänster och organisationer som riktar sig till invandrare.

Alla som arbetar i skolan deltar i det sociala elevvårdsarbetet. Den sociala elevvården främjar alla elevers lärande och välbefinnande, god interaktion och delaktighet i skolans gemenskap, samt hälsa, tillgänglighet och trygghet i studiemiljön. Det sociala arbetet omfattar stöd för integrering av elever från olika språkliga och kulturella grupper i skolorna.

7.6 Utvidgad läroplikt

Den utvidgade läroplikten trädde i kraft år 2021. Denna reform innebär att läroplikten upphör först när en ung person fyller 18 år eller innan dess har slutfört studier på andra stadiet (studentexamen eller yrkesexamen). Syftet med den utvidgade läroplikten är att höja utbildningsnivån och kunnandet på alla utbildningsnivåer, minska klyftan i lärandet, öka jämställdheten i utbildningen och förbättra barns och ungas välbefinnande. Målet är att alla ungdomar ska slutföra studier på andra stadiet. I takt med att kraven på kompetens ökar krävs det numera en examen på minst det andra stadiet för att hitta ett arbete.

För att höja åldern för läroplikt till 18 år och utvidga den till andra stadiet krävs att alla som fullföljer den grundläggande utbildningen har de kunskaper, färdigheter och det kunnande som krävs för studier på andra stadiet.

Fullföljandet av den grundläggande utbildning som omfattas av läroplikt, eller "grundläggande utbildning för barn", upphör när läroplanen för den grundläggande utbildningen har slutförts eller senast vid utgången av skolåret det kalenderår då eleven fyller 17 år. Elever som inte får ett slutbetyg inom den grundläggande utbildningen inom den lagstadgade tidsfristen hänvisas till en mer ändamålsenlig utbildning, till exempel till grundläggande utbildning för vuxna.

Personer med invandrarbakgrund som saknar de kunskaper i finska eller svenska som krävs för att slutföra en utbildning efter den grundläggande utbildningen kan slutföra sin läroplikt i grundläggande utbildning för vuxna eller i folkhögskolornas utbildning avsedd för invandrare.

Läroplikten kan också slutföras i en utbildning som utgör ett övergångsskede mellan den grundläggande utbildningen och en utbildning på andra stadiet. Nuvarande utbildningar inom övergångsskedet omfattar påbyggnadsundervisning inom den grundläggande utbildningen (tionde klass), utbildning som förbereder för gymnasieutbildning (LUVA) och utbildning som handleder för yrkesutbildning (VALMA). Från och med hösten 2022 kommer dessa utbildningar att kombineras till en ny enhetlig utbildningshelhet, utbildning som handleder för examensutbildning (TUVA).

8. Integrationsutbildning

En invandrare som har varit bosatt i Finland i mindre än tre år och som har överskridit åldern för läroplikt och vars färdigheter inte räcker till för gymnasie- eller yrkesutbildning erbjuds integrationsutbildning genom arbets- och näringsbyrån som arbetskraftsutbildning eller hänvisas till kommunens, arbets- och näringsbyråns eller självstudier på personens eget initiativ. Invandrarens utbildningsrelaterade behov bedöms i den inledande kartläggningen. Deltagande i integrationsutbildning fastställs i integrationsplanen, men deltagande i utbildning kräver dock inte att en integrationsplan upprättas.Handledning mot utbildning, liksom integrationsarbetet i sin helhet, är en gemensam uppgift för hela kommunen. Social vägledning för invandrare, stödboende, uppsökande ungdomsarbete och ungdomsfamiljearbete i Sibbo spelar till exempel en viktig roll när det gäller att handleda personer med invandrarbakgrund till utbildning som motsvarar deras behov.

I praktiken kan påbyggnadsundervisning inom den grundläggande utbildningen, grundläggande utbildning för vuxna, utbildning som förbereder för invandrades grundläggande yrkesutbildning (MAVA) eller grundläggande yrkesutbildning erbjudas som integrationsutbildning.

Dessa omfattar till exempel undervisning i finska eller svenska och vid behov läs- och skrivkunnsighet och annan undervisning som främjar tillgången till arbetsliv och vidareutbildning samt sociala, kulturella och livshanterande färdigheter. Från och med hösten 2022 kombineras påbyggnadsutbildning inom den grundläggande utbildningen, MAVA-utbildning och yrkesinriktad utbildning i TUVA-utbildningen (= utbildning som förbereder för examen).

Handledning till integrationsutbildning baseras alltid på individens behov och livssituation. Invandrare utanför arbetslivet, till exempel äldre invandrare eller personer med funktionsnedsättning eller sjukdomar, kan hänvisas till en för personen lämplig utbildning i frivillig integration. Dessa personers utbildningsbehov kan tillgodoses genom att se till att utbudet av frivilliga studier är tillräckligt brett och varierat för att hjälpa dem att hitta olika utbildningsalternativ. Alla invandrare behöver dock inte integrationsutbildning. Beroende på personens arbets- och utbildningserfarenhet kan yrkesinriktad arbetskraftsutbildning vara det bästa alternativet för vissa personer.

När arbets- och näringsbyrån anordnar integrationsutbildning som arbetskraftspolitisk vuxenutbildning ansvarar NTM-centralen för anskaffning av integrationsutbildning inom sitt verksamhetsområde. Sibbo institut anordnar integrationsutbildning. En invandrare kan hänvisas till lämpliga frivilliga studier som ordnas av en annan aktör. I angränsande områden erbjuder till exempel följande aktörer tjänster för integrationsutbildning:

- Borgå Careeria
- Borgå Folkakademi (integration på svenska)
- STEP-utbildning vid Järvenpään Seurakuntaopisto
- Keuda (t.ex. Sibbo och Kervo)
- Eiran aikuiskoulu
- Yrkesinstitutet Prakticum

Vid planeringen av tjänsteutbudet bör man komma ihåg att av statsandelarna till bildnings- och kulturväsendet beviljas finansiering för exempelvis invandrares utbildning som förbereder för yrkesutbildning, arbete och självständigt boende samt utbildning som förbereder för gymnasieutbildning.

Reformen av den grundläggande utbildningen för barn som inte längre omfattas av läroplikten träder i kraft enligt de riktlinjer som regeringen fastställde i början av år 2018. Som ett resultat av reformen har undervisningen i läs- och skrivkunnighet vid Sibbo institut blivit en del av utbildningssystemet. Lagändringen stärker det fria bildningsarbetets roll i integrationsutbildningen för invandrare. Till följd av dessa reformer förstärks kommunens roll som anordnare av integrationsutbildning. I Sibbo har man beslutat att Sibbo institut anordnar integrationsutbildning i läs- och skrivkunnighet för personer som inte längre omfattas av läroplikten, men befinner sig i integrationsperioden. För denna verksamhet får Sibbo kommun förhöjda statsandelar.

8.1 Alternativ för integrationsutbildning

Det finns många individuella studiestigar inom integrationsutbildningen. Här är några exempel på de typer av integrationsutbildning som ofta erbjuds invandrare:

Utbildning som förbereder för invandrares grundläggande yrkesutbildning (MAVA):

Utbildningen är avsedd för invandrare som avser att söka till grundläggande yrkesutbildning som leder till examen. Syftet med utbildningen är att ge den studerande språkkunskaper och andra färdigheter som krävs för att komma in på yrkesutbildningen.

Påbyggnadsutbildning inom den grundläggande utbildningen (den så kallade tionde klassen för invandrare):

För att öka förutsättningarna för invandrararnas vidareutbildning kan man erbjuda påbyggnadsutbildning efter den grundläggande utbildningen. Utbildningen pågår under ett läsår, under vilket eleven kan höja betygen inom den grundläggande utbildningen, slutföra yrkes- eller gymnasiestudier eller bekanta sig med olika yrken. Målet är att den studerande ska tillägna sig tillräckliga kunskaper i finska eller svenska och andra ämnen för att kunna fortsätta sina studier i en läroinrättning på andra stadiet och lyckas i arbetslivet. Det har varit svårt att få plats till påbyggnadsutbildningen inom den grundläggande utbildningen och anordnandet av påbyggnadsutbildningen bör kartläggas.

Grundläggande utbildning för vuxna:

Om en invandrare över 16 år inte har ett slutbetyg från den grundläggande utbildningen kan han eller hon delta i grundläggande utbildning för vuxna. Studietiden är 1–3 år och de studerande kan slutföra hela lärokursen inom den finländska grundläggande utbildningen eller delar av den. Grundläggande utbildning för vuxna ordnas i bland annat Keravan aikuislukio och Eiran aikuislukio.

Handledning och undervisning som förbereder för grundläggande yrkesutbildning (Yrkesstart):

Yrkesstarten är avsedd för elever som har avslutat grundskolan och som ännu inte har fattat beslut om sina yrkesval, eller som av andra skäl inte har tillräckliga färdigheter för att delta i fortsatta studier direkt efter grundskolan. Målet är att den studerande ska kunna söka till en yrkesutbildning som leder till en grundexamen genom att bekanta sig med olika utbildningsområden, arbetslivet och yrken.

Utveckling av integrationsutbildningen

- Skapa ett mångdisciplinärt samarbete mellan arbets- och näringsbyrån, kommunen och den tredje sektorn
- Kartlägga lämplig utbildning i det närliggande området för personer utanför arbetslivet
- Lokal utveckling av verksamhet till stöd för integrationsutbildningen och lokal rekrytering av praktikplatser.

9. Stödja sysselsättningen

Enligt en rapport som statsrådet publicerade i juni 2021 är invandrabefolkningens sysselsättning svagare än den infödda befolkningens, anställningsförhållandena är oftare deltidsanställningar och tidsbundna anställningar än bland den infödda befolkningen och sysselsättningen sker ofta i arbeten som inte motsvarar invandrarens utbildning. Långtidsarbetslösheten är dock lägre än för den infödda befolkningen, och enligt rapporten är det lika sannolikt att personer med invandrabakgrund blir företagare som den infödda befolkningen. Sysselsättningen för personer som beviljats internationellt skydd och för personer som har rest in på grund av familjeband är också svagare än för andra grupper av invandrare. En längre tid som bosatt i landet förbättrar dock sysselsättningen för alla invandrargrupper.

Enligt Statsrådets arbetslöshetsöversikt var andelen arbetslösa i september 2021 11,0 procent av arbetskraften i hela Nyland. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland uppdaterar månatligen en kommunspecifik statistik över arbetslösa arbetssökande. Enligt statistiken för september 2021 fanns det 870 arbetslösa arbetssökande i Sibbo, vilket motsvarar 7,9 procent av arbetskraften. Av dem var 102 personer utlänningar. I september 2021 var 450 av de arbetslösa i Sibbo långtidsarbetslösa och av dem var 40 personer utlänningar. Av dessa långtidsarbetslösa utlänningar kommer 22 från länder utanför EU.

Sysselsättningen av invandrare är därför viktig ur både invandrarens och den mottagande kommunens synvinkel. Å andra sidan är sysselsättningen en av de viktigaste drivkrafterna bakom integrationen och en god integration bidrar till sysselsättningen. I Sibbo kommuns nuvarande strategi tas hänsyn till den snabba befolkningstillväxten i förhållande till antalet arbetsplatser. Sibbo strävar efter att fördubbla antalet arbetsplatser från år 2013 fram till år 2025. Majoriteten av invandrabefolkningen i Sibbo och hela Finland är i arbetsför ålder, och sysselsättningen av invandrare och utnyttjandet av deras kunskaper blir allt viktigare också i Sibbo.

Arbets- och näringsbyrån i Nyland ansvarar för sysselsättningen av de arbetslösa invandrare som är bosatta i Sibbo och för andra arbetskraftsåtgärder som främjar och stöder integrationen av invandrare. I enlighet med 10 och 12 § i lagen om främjande av integration ansvarar arbets- och näringsbyrån för att låta utföra en inledande kartläggning och en integrationsplan för invandrare i arbetsför ålder som är arbetsföra, i vilken åtgärder för att främja integration fastställs, såsom integrationsutbildning och integrationsprogram, som kan vara finska eller svenska. Vid behov kan integrationsplanen utarbetas i samarbete med invandrantjänsterna i Sibbo. Integrationsplanen upprättas först för ett år och dess behov bedöms årligen. Integrationsplanen kan förlängas med tre år, eller till och med längre av särskilda skäl.

Sibbo kommun är en del av verksamhetsområdet för arbets- och näringsbyrån i Nyland, men Sibbo har inget eget verksamhetsställe. Sibbobor kan sköta sina ärenden vid önskat verksamhetsställe i Nyland. När det gäller TE-tjänster kommer stora förändringar att ske, eftersom lagstiftningen enligt ett meddelande från arbets- och näringsministeriet i september 2021 kommer att förnyas i september 2022. Genom lagändringen förbereds överföringen av TE-tjänster till att ordnas av kommuner eller samarbetsområden som bildats av kommuner under 2024. Vid uppdateringen av integrationsprogrammet är det ännu inte möjligt att säga exakt vilka effekter reformen kommer att få för kommunens invånare.

Arbetsförmedlingen i Sibbo kommun strävar för närvarande efter att, utöver arbetsförmedlingen, stödja arbetssökande och arbetslösa i alla frågor som rör arbete. Sysselsättningsenheten ansvarar för den strategiska planeringen av sysselsättningsverksamheten och främjandet av sysselsättningen på ett övergripande sätt. Sysselsättningsenheten utvecklar tillsammans med näringslivet sysselsättningsrelaterad verksamhet i kommunens interna nätverk och nätverk som är knutna till näringslivssamarbetet.

Sysselsättningsenheten erbjuder rehabiliterande arbetsverksamhet, arbetsprövningar, olika kurser som stödjer sysselsättning samt stöd och rådgivning i frågor som rör sysselsättning. Via sysselsättningsenheten är det möjligt att byta till lönesubventionerat arbete eller att studera med läroavtal. Rehabiliterande arbetsverksamhet är verksamhet som främjar anställning med stöd av lagen, vars syfte är att förbättra klientens arbets- och funktionsförmåga samt sysselsättningsmöjligheter, samt att förtydliga hans/hennes framtida planer. Den är baserad på en individuell aktiveringsplan som skapats tillsammans med klienten. Verksamheten är avsedd för långtidsarbetslösa som får inkomststöd eller arbetsmarknadsstöd på grund av arbetslöshet.

Rehabiliterande arbetsverksamhet för långtidsarbetslösa organiseras på kommunens olika verksamhetsställen. Sysselsättningsenheten Vägskälet erbjuder rehabiliterande arbetsverksamhet för långtidsarbetslösa i olika åldrar, rehabiliterande arbetsverksamhet för ungdomar och vuxna, arbetsprövningar, arbetspraktik, lönesubventionerat arbete, läroavtal och arbetslivscoaching. Enheten Vägskälet är också öppen för långtidsarbetslösa med invandrarbakgrund och erbjuder sina lokaler till studiegrupper på till exempel finska och/eller svenska enligt överenskommelse. Via enheten Vägskälet är det möjligt att ta en delexamen i samarbete med Keuda och Careeria.

Navigatorn, som är riktad till Sibbobor under 30 år, erbjuder information, rådgivning och handledning om arbete, utbildning, vardagsliv och delaktighet. Navigatorn samlar olika aktörer och kunden behöver inte veta vilken myndighet som ska kontaktas i ärendet. Navigatorns tjänster är kostnadsfria och besöket kan vara av engångskaraktär eller kan vara flera.

Utveckling av sysselsättning

- För klienter med invandrarbakgrund hittas lämplig yrkesinriktad utbildning som främjar sysselsättningen.
- Utnyttja vid sysselsättningen den utbildning och arbetslivserfarenhet som invandrarna tidigare skaffat.
- Uppmuntra kommunens arbetsgivare att erbjuda arbetsprövningar.

10. Kultur och fritid

Sibbo kommun erbjuder kunder med invandrarbakgrund och i alla åldrar samma möjligheter och rättigheter att ägna sig åt fritidsaktiviteter som andra kommuninvånare. I samband med den nära handledningen i inledningskedet kartläggs även kundens intressen och man hjälper honom eller henne hitta en trevlig hobby.

Kommunen har bibliotek i Nickby och Söderkulla samt en ambulerande biblioteksbus. I Sibbo verkar också Sibbo institut, som upprätthålls av kommunen och övervakas av undervisnings- och kulturministeriet och som erbjuder många olika slags kurser. Invandrare är välkomna att delta i kurser på samma villkor som den infödda befolkningen. Sibbo institut erbjuder till exempel kurser i finska och svenska, riktade till utlänningar.

Kommunens ungdomsväsen ordnar aktiviteter i Nickby och Söderkulla för barn och ungdomar som är sju år eller äldre och ungdomar som löper särskild risk för social utslagning, till exempel i ungdomslokaler. Kommunen stöder också ungdomsverksamhet inom den tredje sektorn.

Kommunen anordnar lekaktiviteter i Hindsby barntädgård och Paipis barntädgård för barn som inte behöver kommunal dagvård. Barnen kan också delta i utflykter och evenemang utanför hemmet, och för föräldrarna ordnas föräldramöten och diskussioner om mål inom fostran.

10.1 Tredje sektorn

Organisationer spelar en viktig roll i den ömsesidiga integrationen, särskilt som leverantörer av kultur- och fritidstjänster. Majoriteten av finländarna deltar i en organisations eller föreningsverksamhet, till exempel genom idrott, och invandrare har också möjlighet att delta i verksamheten. Statsrådets invandringsstrategi och lagen om främjande av integration betonar organisationers betydelse för att främja den dagliga dialogen mellan befolkningsgrupper. I Sibbo finns olika idrottsföreningar och föreningar som aktivt har engagerat sig i särskilt ungdomarnas deltagande i verksamheten.

I Sibbo har det också funnits mycket samarbete med organisationer i de angränsande områdena och kurser har anordnats med bland annat Flyktinghjälpen, stiftelsen Sininauhasäätiö och organisationen Monika-Naiset. Bland de organisationer som är verksamma i Sibbo kan nämnas Mannerheims barnskyddsförbund och Folkhälsan, Marthaförbundet, 4H-förbundet, Finlands Röda Kors, scouterna och församlingarna. Mannerheims barnskyddsförbunds avdelning i Sibbo ordnar familjekafé med hjälp av frivilliga, familjefadderverksamhet och aktiviteter i Sibbo som en vän till invandrarmamman. Det finns också aktiva frivilliga i Sibbo som kan hjälpa till med möbelinsamlingar, vänverksamhet, stödfadder verksamhet och annan frivilligverksamhet.

Utveckling av fritidstjänster:

- Ett nätverk inom den tredje sektorn grundas för att underlätta samarbetet mellan olika organisationer och kommunen.
- Samarbetet med frivilliga utvecklas genom att anordna gemensamma diskussions- och planeringstillfällen.

11. Socialarbete bland barnfamiljer

Socialtjänster för barn, unga och familjer finns vid behov tillgängliga som stöd för alla barnfamiljer. Barnfamiljer kan få hemtjänst, socialrådgivning och familjearbete, socialarbete och ekonomiskt stöd till barnfamiljer samt hjälp från barnskyddet.

11.1 Tidigt stöd och familjearbete

Tidigt stöd kan erhållas från barnfamiljernas hemtjänst och familjearbetet. Hemtjänsten för barnfamiljer kan sköta barn och utföra hushållssysslor, ge stöd till föräldraskap och skötsel av vardagliga rutiner tillsammans med föräldern. Hemtjänst tillhandahålls bland annat på grund av sjukdom, förlösning, skada eller annan liknande orsak som försämrar funktionsförmågan eller på grund av en särskild familje- eller livssituation. Innehållet i hemtjänsten planeras och fastställs tillsammans med familjen.

Familjearbete är tillgängligt för de vardagsituationer som familjen själv upplever som svåra. Socialhandledaren lyssnar, hjälper, ger råd och vägleder familjer i de vanliga vardagsproblemen. Stödet är kostnadsfritt och antalet möten och genomförandesätten avtalas tillsammans med familjen. Familjearbetet utförs huvudsakligen i familjens hem och arbetet riktar sig till hela familjen. Huvudmålet är att stärka familjens egna resurser.

11.2 Socialarbete bland barnfamiljer

Du kan kontakta socialarbetet bland barnfamiljer själv eller tillsammans med en yrkesutbildad person. Orsaken kan till exempel vara en familjekris, utbrändhet, problem hemma eller i skolan, som hotar ett barns eller en ungdoms utveckling, oro över rusmedel, våld, övergrepp, psykisk hälsa eller spelberoende. Om myndigheterna och andra yrkesutbildade personer är oroliga för barnets välbefinnande måste de göra en barnskyddsanmälan trots sekretessbestämmelserna. Även varje vuxen som är bekymrad över barnets situation eller barnets själv kan också göra en barnskyddsanmälan. Privatpersoner har rätt att göra anmälan anonymt. Socialarbete bland barnfamiljer omfattar en bedömning av behovet av stöd och tillhandahållande av det stöd och de tjänster som behövs. Det är ett planmässigt och målinriktat förändringsarbete tillsammans med familjen. Socialarbetet bland barnfamiljer ansvarar också för kompletterande och förebyggande utkomststöd till familjer. Via socialarbetet bland barnfamiljer kan du få en stödperson eller en stödfamilj för ditt barn.

11.3 Barnskydd

Barnskyddet kan kontaktas när det finns oro för försummelse, övergivande eller fara för barnet. Barnskyddets uppgift är att trygga barnets rätt till en säker uppväxtmiljö och en balanserad och mångsidig utveckling. Barnskyddet stödjer föräldrar och andra personer som ansvarar för barnets vård och uppfostran vad gäller barnets uppfostran och omsorg. Barnskyddet strävar efter att förebygga barnets och familjens problem och att i ett tillräckligt tidigt skede ingripa i de observerade problemen.

11.4 Östra Nylands social- och krisjour

Utanför kontorstid kan du kontakta Östra Nylands social- och krisjour, till exempel när du behöver akut hjälp eller rådgivning eller har upplevt en plötslig traumatisk kris. Social- och krisjouren betjänar dygnet runt, men under kontorstid tillhandahålls tjänsterna i första hand av kommunens familje- och socialtjänster.

Utveckling av mångkultur inom arbetet bland barnfamiljer

- Efter integrationsperioden för kunder med flyktingbakgrund stöds och utvecklas kundernas övergång till kommunens basservice.
- Samarbetet mellan kommunens olika sektorer utvecklas, till exempel mellan invandrantjänster, socialarbetet bland vuxna och livscykeljänster för barn, unga och familjer, så att tjänsterna även stödjer kunder med invandrarbakgrund så bra som möjligt.

12. Socialarbete bland vuxna

Enheten för socialarbete bland vuxna tillhandahåller vid behov följande tjänster till sina klienter: Rehabiliterande arbetsverksamhet och social rehabilitering som stärker delaktighet, boendetjänster, planen för förebyggande av våld i närrelationer och inom familjen (MARAK), social kredit, kompletterande och förebyggande inkomststöd, rådgivning i ekonomiska och skuldfrågor, medling i brott och tvistemål (ordnas via Vanda medlingsbyrå), stödpersonstjänster, socialarbete, social handledning och allmän handledning och rådgivning om socialvårdens tjänster.

Klienter med invandrarbakgrund är jämställda med alla andra klienter inom socialarbetet bland vuxna och erbjuds samma tjänster som alla andra. För alla klienter inom socialarbetet bland vuxna tas hänsyn till faktorer som påverkar deras situation, såsom fysisk och psykisk hälsa, utbildning, resurser, nätverk, etc. När det gäller klienter med invandrarbakgrund kan sådana faktorer också omfatta kulturella, religiösa eller språkliga faktorer.

Klientrelationen inom socialarbetet bland vuxna inleds med en ansökan eller kontakt i enlighet med socialvårdslagen, varefter klientens situation börjar utredas. Vid behov upprättas för klienten en bedömning av servicebehovet med tillhörande klientplan. Målet är att allt socialarbete bland vuxna ska vara inkluderande och aktiverande. Om klienten behöver särskilt stöd utses en socialarbetare som klientens egen kontaktperson. För andra klienter fungerar en socialhandledare som kontaktperson.

Syftet är ofta att stödja klienterna inom socialarbetet bland vuxna genom omfattande och yrkesövergripande nätverkande. Klienter med invandrarbakgrund och andra klienter inom socialarbetet bland vuxna stöds genom nätverkssamarbete med till exempel arbets- och näringsbyrån, sysselsättningsenheten, FPA, hälso- och sjukvården, skuldrådgivningen, den tredje sektorn och andra samarbetsparter.

Områden för utveckling av mångkulturellt arbete inom socialarbetet bland vuxna:

- Ökad förståelse för hur traumatisering återspeglas i en persons funktionsförmåga.
- Utbildning om olika kulturers och religioners betydelse i förhållande till det finländska samhällets normer och praxis. Hur stödjer man integrationen genom socialarbete bland vuxna, och vad bör man ta hänsyn till när man organiserar de olika stödåtgärderna?
- Utveckla aktiviteter för att stödja gemenskap och därigenom stödja integrationen.

13. Tjänster för äldre och personer med funktionsnedsättning

I Sibbo erbjuds stödåtgärder i enlighet med socialvårdslagen (2014/1301), lagen om service och stöd på grund av handikapp (1987/380) och lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (2012/980) till äldre och personer med funktionsnedsättning samt deras anhöriga. I Sibbo finns till exempel dagcenterverksamhet, serviceboende, rådgivning och hemvårdstjänster. Syftet med verksamheten är att göra det möjligt för äldre och personer med funktionsnedsättning att få ett bra, meningsfullt och jämställt liv jämfört med andra kommuninvånare. Inom tjänsterna för äldre och personer med funktionsnedsättning möts kunder med invandrabakgrund som jämbördiga kommuninvånare. Man strävar efter att kontinuerligt utveckla tjänsterna så, att de också möter behoven hos kunder med invandrabakgrund. Tjänsterna fokuserar särskilt på utbildning av personal och på hur olika kulturella bakgrunder kan beaktas i verksamheten. Till exempel har personalen fått anvisningar om hur man arbetar kultursensitivt med kunder med olika bakgrund.

Utveckling av mångkultur bland tjänster för äldre och personer med funktionsnedsättning

- Samarbetet med socialväsendet utvecklas
- Anvisningar översätts till de språk som behövs
- Vid behov anordnas tilläggsutbildning för personalen.

14. Invandrantjänster

Inom invandrantjänsterna ges handledning, råd och information om invandring och integration till invandrare, myndigheter och samarbetspartner. Invandrantjänsternas anvisningar till personalen kan till exempel avse användning av tolk eller samordning av utbildning i samband med integration. De allmänna anvisningarna för invandrare gäller till exempel att hänvisa till FPA för att beviljas förmåner eller andra tjänster. Invandrantjänsterna får också ofta frågor som gäller olika slags uppehållstillstånd. Invandrantjänsterna samordnar integrationsarbetet i sin helhet och det mångdisciplinära samarbetet, särskilt den effektiva inledande handledning som krävs enligt integrationslagen.

Som chef för invandrantjänsterna i Sibbo fungerar invandrantjänsternas ledande socialarbetare. Inom invandrantjänsterna arbetar en socialarbetare, som ansvarar för kvotflyktingar och eftervård av ungdomar som har anlänt ensamma som minderåriga under integrationsperioden. Det finns också en socialhandledare med ansvar för att ta emot kvotflyktingar, ansvar för socialhandledning och familjearbete samt två eftervårdshandledare. Kunder med flyktingbakgrund omfattas i regel av intensivt socialarbete under tre år från att de har invandrat, och den här tiden omfattar behov av många olika slags specialtjänster.

Under och efter integrationsperioden är kommunens basservice tillgänglig för alla invånare på lika villkor. Invandrare stöds i användningen av kommunala och offentliga tjänster och hänvisas till andra tjänster som främjar integration. Kunden får hjälp med att ansöka om ekonomiskt stöd från FPA, om de övriga inkomsterna (t.ex. lön, pension, dagpenning) inte räcker till för rimliga levnadskostnader. FPA beviljar utkomststöd på grundval av lagen om utkomststöd och den inkomst- och utgiftsberäkning som gjorts för kunden.

14.1 Kundkrets

De egentliga kunderna hos Sibbos invandrantjänster är personer som åtnjuter internationellt skydd. Till skillnad från Sibbos livscykelmodell kan kunderna hos invandrantjänsterna representera alla skeden i livet. Invandrantjänsterna ansvarar för bland annat mottagandet av flyktingar, handledning under den första tiden, koordination av kommunplatser och eftervård av minderåriga som har anlänt ensamma. Integrationsperioden är i regel tre år för kvotflyktingar och andra invandrare. År 2020 höjdes åldersgränsen för invandrares eftervård från 21 till 25 år.

Sibbo har sedan 2017 beslutat att årligen ta emot 10–15 personer/3–4 familjer som åtnjuter internationellt skydd. När kommunplatser beviljas är det bra att försöka ta emot minst 10–15 personer från samma land, eftersom detta kan förebygga marginalisering och känslan av utanförskap. Praktiska arrangemang är också enklare när språkgruppen är större. Till exempel konkurrensutsättning av översättning och tolkning underlättas.

För mottagandet och koordination av kommunplatser för personer som åtnjuter internationellt skydd svarar Sibbos invandartjänster. Att främja integration är dock en gemensam uppgift för hela samhället, och invandrare har rätt till samma basservice som alla andra kommuninvånare. Kvotflyktingar är dock alltid i behov av särskilt stöd i början. Kvotflyktingar och asylsökande som har fått uppehållstillstånd omfattas av integrationstjänsterna i cirka tre år, under vilken tid de får handledning av en ansvarig anställd inom invandartjänsterna.

Om ersättning för de kostnader som mottagande av flyktingar orsakar har stadgats i integrationslagen och i statsrådets beslut om mottagande av flyktingar. Syftet är att ersätta kommunen för de kostnader som orsakas av organiserandet av tjänster och stödåtgärder. NTM-centralen betalar med statsmedel kommunen en del av kostnaderna för de personer som har anlänt via flyktingkvoten, delvis som beräknade och delvis till deras fulla belopp. För kvotflyktingar är den beräknade ersättningstiden fyra år och för personer som har fått uppehållstillstånd genom asylofförandet tre år. Viss ersättning, till exempel för anordnande av tolkning, har en längre ersättningstid, fram till det att man får finskt medborgarskap. För utbetalning av ersättning till kommunen krävs ett giltigt avtal med NTM-centralen om mottagande av personer som åtnjuter internationellt skydd och ett gällande integrationsprogram. Arbets- och näringsministeriet har utarbetat separata anvisningar för kostnadsersättning.

14.2 Integrationsarbete

I integrationsarbetet är det särskilt viktigt att kartlägga invandarens övergripande livssituation, ge information om samhället och hänvisa personen till lämpliga tjänster och åtgärder så snart han eller hon flyttar till kommunen. Även invandrare som bor i kommunen har lyft fram behovet av handledning under den första tiden.

I lagen om främjande av integration förutsätts att kommunen och arbets- och näringsbyrå samt andra myndigheter ger handledning, vägledning och rådgivning om åtgärder, tjänster och arbetsliv som främjar integration, gör en inledande kartläggning av invandarens situation och vid behov eller på kundens begäran planerar en personlig integrationsplan tillsammans med dem. Ansvariga anställda inom invandartjänsterna ansvarar från kommunens sida för intervjuer, eventuell inledande kartläggning och utarbetande av integrationsplanen.

Handledningen för kvotflyktingar under den första tiden omfattar till exempel hämtning på flygplatsen, ordnande av den första bostaden och att följa invandraren till bostaden. I det inledande skedet ingår också hembesök, möten på kontoret samt informationstillfällen om kommunens tjänster, det finländska arbetslivet och samhället. Under de tre åren har kunderna en egen ansvarig anställd inom invandartjänster. Den ansvariga anställda vägleder kunderna på ett övergripande sätt i alla frågor som rör vardagen och integrationen. Efter tre år är målet att kunden ska överföras till kommunens basservice.

Lagen om främjande av integration (2010/27 §) ändrades så, att eftervården enligt integrationslagen utvidgades från 21 till 25 år. I Sibbo finns ungdomar som har kommit ensamma som minderåriga, som nu har blivit självständiga unga från det familjegrupphem som numera har stängts och som erbjuds tjänster inom eftervården. Eftervård ordnas för en ung person som är 18–24 år och som flyttar till kommunen på egen hand när han eller hon har skrivits i Sibbo och själv har hittat en bostad. Eftersom barn och ungdomar som kommer till Finland utan vårdnadshavare är i en särskilt utsatt situation är det viktigt att satsa på olika stödåtgärder för att främja deras integration och välbefinnande. I Sibbo har detta förverkligats genom att utveckla ett sektorsövergripande samarbete mellan olika avdelningar i kommunen, den tredje sektorn och ELY-centralen.

Inom invandrantjänsternas arbete för att främja integration är vägledning och rådgivning med anknytning till vardagslivet, samhället och tjänstesystemet viktigt, och detta sker som ett mångdisciplinärt samarbete på kontoret, per telefon, vid hembesök och vid behov på en annan parts verksamhetsställe. Med kundens samtycke deltar dessutom invandrantjänsterna i olika nätverksmöten och bistår vid behov vid utredning av olika situationer. Syftet med arbetet är att öka de integrerade personernas självständiga prestationsförmåga och livshantering.

Statsrådet har antagit en förordning om en inledande kartläggning för att främja integration. Syftet med den inledande kartläggningen är att så utförligt som möjligt bedöma kundens sysselsättnings-, studie- och andra integrationsförutsättningar. Dessa omfattar till exempel läs- och skrivkunnighet, kunskaper i finska och svenska, studiefärdigheter, tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet, specialkunskaper, kundens egna utbildnings- och sysselsättningsönskemål samt livssituation och relaterade servicebehov. I den inledande kartläggningen diskuteras också valet av integrationspråk och om kunden vill studera finska eller svenska i integrationsutbildningen. Baserat på den inledande kartläggningen kan kunden hänvisas till arbetsmarknaden, utbildning som uppfyller hans eller hennes behov eller andra åtgärder och tjänster som främjar integration. Samtidigt bedöms om kunden behöver en specifik integrationsplan.

Integrationsplanen är en personlig plan som utarbetats gemensamt av kommunen, Arbets- och näringsbyrån och kunden för de åtgärder och tjänster som syftar till att stödja den kunskap och kompetens som behövs i kundens samhälle och arbetsliv och deltagande som en jämbördig medlem i samhället. Det ska åtminstone omfatta studier i finska eller svenska och dessutom vi behov andra åtgärder och tjänster för att främja integration, såsom studier på det egna modersmålet, särskilt för minderåriga invandrare, utbildning i samhällskunskap, vid behov läs- och skrivkunnighet samt utbildning som kompletterar den grundläggande utbildningen, åtgärder och tjänster för att tillgodose minderåriga invandras särskilda behov samt integrationsutbildning eller andra åtgärder för att främja integration på individuell basis.

Arbets- och näringsbyrån ansvarar för den inledande kartläggningen och integrationsplanen för personer i arbetsför ålder som är arbetsföra, vid behov i samarbete med invandrantjänsterna. Invandrantjänsterna ansvarar för den inledande kartläggningen och integrationsplanen för invandrare utanför arbetslivet. Att man står utanför arbetslivet beror vanligtvis på sjukdom, skada, ålder, graviditet eller att små barn vårdas i hemmet. Kommunens inledande kartläggning inleds inom två månader från det att

kundrelationen har inletts eller en begäran om inledande kartläggning har inlämnats. Kommunen informerar årligen NTM-centralen om antalet kartläggningar som kommunen har gjort och om deras start- och slutdatum. Kommunen erhåller en ersättning på 700 euro för varje inledande kartläggning gällande en invandrare som kommunen ansvarar för och som har lett till ett beslut.

Utveckling av integrationsarbetet:

- Kundens integration följs upp och stödåtgärder som främjar kundernas delaktighet i samhället utvecklas.
- Stöd vid integrationsperiodens slut: Kunden får stöd vid övergången från invandartjänsternas intensiva stöd till kommunens basservice.
- Öka kunddelaktigheten i alla tjänster.

15. Hälsa- och sjukvårdstjänster

Enligt folkhälsolagen (66/1972) och lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) ska kommunen ordna hälso- och sjukvård i enlighet med bestämmelserna i hälso- och sjukvårdslagen. Sibbo erbjuder invandrare samma lagstadgade hälso- och sjukvårdstjänster som andra kommuninvånare, inklusive rådgivning, skolhälsovård, studerandehälsovård och sjukvårdstjänster. Dessutom föreskrivs i 13 § hälso- och sjukvårdslagen att hälsoundersökningar ska anordnas för ungdomar och personer i arbetsför ålder som står utanför studerande- och företagshälsovården.

I de tidiga skedena av integrationsprocessen för flyktingar och asylsökande är behovet av tjänster dock större på grund av de särskilda tjänster som definieras i social- och hälsovårdsministeriets anvisningar. Hälsoundersökningar ordnas vid behov för andra invandrare.

Enligt 50 § i hälso- och sjukvårdslagen ska den offentliga hälso- och sjukvården alltid tillhandahålla akutvård för alla som behöver det, oavsett om personen är bosatt i kommunen eller har rätt till hälso- och sjukvård av andra skäl. Papperslösa personer har därför rätt till akutvård i hela landet. Man kan försöka debitera dem den verkliga kostnaden för akutvården och den fulla kostnaden för medicinering. Den kommunala hälso- och sjukvården kan också tillhandahålla nödvändig vård som inte är brådskande, och som patienten i regel själv måste betala.

15.1 Rådgivningstjänster

Rådgivningen erbjuder alla invånare i kommunen mödra-, barn- och preventivmedelsrådgivningstjänster. Rådgivningens uppgift är att ta hand om hela familjens välbefinnande enligt familjernas individuella behov. Rådgivningen följer upp och stödjer den fysiska, psykiska och sociala tillväxten och utvecklingen hos gravida kvinnor, barn och familjer, och hänvisar dem vid behov till ytterligare undersökningar eller andra tjänster. På rådgivningen besöker man i regel samma hälsovårdare från graviditeten tills barnet överförs till skolhälsovården. Detta möjliggör en konfidentiell relation mellan familjen och hälsovårdaren. Rådgivningen har ett nära samarbete med andra aktörer, till exempel småbarnspedagogiken, invandrantjänsterna, hälsocentralen, rehabiliteringsfunktioner och specialistsjukvården. Rådgivningens uppgift är också att stödja kommuninvånarnas familjeplanering och erbjuda preventivmedel. Rådgivningens hälsovårdare deltar i invandringskontrollen av kvotflyktingar om det bland kvotflyktingarna finns gravida eller barn under skolåldern.

15.2 Familjerådgivning

Familjerådgivningens tjänster är avsedda för barn och ungdomar i åldern 0–17 år och deras familjer i Sibbo. Familjerådgivningen hjälper till exempel när det förekommer problem relaterade till barnets eller den unga personens utveckling, uppfostran, växelverkan inom familjen och föräldraskap, samt i andra situationer som påverkar familjen. Familjerådgivningen kan hjälpa när det till exempel finns oro för ett barns beteende, utveckling, känsloliv, humör eller sociala färdigheter, eller det finns konflikter eller andra svåra livssituationer i familjen.

Familjerådgivningen kan omfatta rådgivning, kartläggning av barnets och familjens situation, undersökningar och vård. Vården och stödet genomförs med hänsyn till familjens behov.

Vårdarbetet inom fostran och familjerådgivning fokuserar på vård av relationer mellan familjemedlemmar och familjesystemet. Barnets utveckling underlättas främst genom att stödja föräldrarna genom handledning och rådgivning eller vid behov genom att erbjuda vård. Syftet med arbetet är att synliggöra barnet och dess egenskaper. Med hjälp av stöd till parrelationer stärks relationen mellan föräldrarna i en barnfamilj så att den stöder ett fungerande föräldraskap och främjar barnets och hela familjens välbefinnande. Med hjälp av stöd till parrelationer kan man öka ett fungerande samspel och ömsesidig förståelse mellan familjemedlemmarna, förbättra kommunikationen och stärka familjens positiva atmosfär och resurser.

Vid familjerådgivningen arbetar två psykologer och en socialarbetare. Vi samarbetar också med en läkare. Familjerådgivningens tjänster är konfidentiella och kostnadsfria och kräver ingen separat remiss.

15.3 Mentalvårdstjänster

En viktig del av den övergripande hälso- och sjukvården, särskilt för klienter med flyktingbakgrund, är tillräckliga mentalvårdstjänster. Särskilt personer med kvotflyktingbakgrund och som har genomgått asylprocessen kan ha erfarenheter bakom sig som är psykiskt belastande. Att fly från ursprungslandet är i sig en psykiskt tung erfarenhet. Dessutom kan det i bakgrunden finnas tortyr eller traumatiserande våld. Enligt THL har tre av fyra personer med flyktingbakgrund eller som kommer från konfliktområden upplevt en våldsamt händelse. Det är därför viktigt att yrkesutbildade personer som arbetar med dessa människor lär sig känna igen psykologiska symtom och kan hänvisa dem till rätt typ av hjälp.

I Sibbo finns en psykiatrisk poliklinik, som drivs av HUS, samt kommunens egna mentalvårds- och missbrukartjänster, som kan hjälpa till vid psykiska problem. Minderåriga klienter kan få hjälp via barnrådgivningen, elevvården, HUS barnpsykiatriska poliklinik eller Borgå ungdomspsykiatriska poliklinik.

Utöver dessa finns det flera organisationer i angränsande områden med särskild sakkunskap om rehabilitering av traumatiserade och torterade personer. Centrumet för psykotraumatologi behandlar till exempel flyktingar och personer med uppehållstillstånd som har traumatiserats av tortyr. Psykisk hälsa Finland tillhandahåller kris- och samtalshjälp till personer med invandrabakgrund. Dessutom har Psykisk hälsa Finland rikligt med material om psykisk hälsa på olika språk.

15.4 Inrese- och hälsovårdsundersökningar

Kvotflyktingar genomgår en hälsoundersökning och screening för smittsamma sjukdomar i enlighet med riktlinjerna i social- och hälsovårdsministeriets publikation Förebyggande av flyktingars och asylsökandes infektionsproblem (2010), med beaktande av ursprungslandet. Hälsoundersökningar och screening för smittsamma sjukdomar för asylsökande genomförs redan på mottagningscentret. Vid en omfattande hälsoundersökning, den så kallade inreseundersökningen, som görs senast två veckor efter inresan, gör hälsovårdaren en inledande intervju och undersökning samt en inledande bedömning av behovet av särskilt stöd.

Under den inledande intervjun går man igenom alla viktiga frågor som rör välbefinnande och hälsa. Screening av blodprover, avförings- och urinprover samt röntgen av tänder och lungor programmeras utgående från förhandsuppgifterna tillsammans med en läkare. Hälsovårdaren bokar tid till laboratorium, röntgen och vid behov en assistent, till exempel handledare eller tolk. Alla undersökta personer hänvisas till en läkarmottagning, vid behov redan vid ankomsten, och senast 2 veckor efter ankomsten. Gravida kvinnor hänvisas till en läkare på mödrarådgivningen. Vaccinationsuppgifterna registreras på datorn och en vaccinationsplan upprättas.

Kunder med flyktingbakgrund ombeds att lämna ut hälsoinformation till exempelvis socialväsendet. Den personal som deltar i den inledande undersökningen överlämnar uppgifter om barnens hälsa till rådgivningen och skolhälsovårdaren. Rådgivningen och skolhälsovården bokar nödvändiga tider för sina kunder. Dagvård, skola eller språkkurs kan påbörjas mycket snart efter att hälsoundersökningen har genomförts. Invandrarkunderna ges en längre mottagningstid än vanligt, eftersom användningen av tolk gör arbetet långsammare. Om möjligt bör ett besök inom munhälsovården också ordnas inom tre veckor efter ankomsten till Finland.

Ett mångdisciplinärt samarbete är viktigt i arbetet med flyktingar för att främja hälsa och välbefinnande. I samband med hälsoundersökningarna ska det finnas möjlighet till konsultation med en yrkesutbildad person inom det psykosociala arbetet och nära kontakt med enheten för smittsamma sjukdomar, fysioterapi och munhälsovård. Man bör hänvisa hälsovårdens kunder med flyktingbakgrund till en hälsovårdare som är insatt i frågan. Skolhälsovården och elevvården spelar en central roll för att främja hälsa och välbefinnande hos barn i skolåldern. I Sibbo ansvarar skolhälsovården och hälsorådgivningen för vuxna för att slutföra vaccinationsprogrammet i samarbete med invandrantjänsterna. Tolktjänster används alltid vid behov.

Utveckling av mångkulturellt hälsofrämjande arbete

- Mångkulturell utbildning erbjuds anställda som vill ha och behöver den.
- Man lär sig att känna igen symtom hos traumatiserade kunder.
- Syftet är att så snabbt som möjligt hitta rätt hjälp och stöd för dem som behöver mentalvårdstjänster.

16. Uppdatering av integrationsprogrammet

För att kunna organisera och utveckla verksamhet som främjar integration är det viktigt att kunna följa upp och utvärdera resultaten av integrationsarbetet. Eftersom integrationsprogrammet är avsett att fungera som ett verktyg för representanterna för de olika aktörer som deltar i integrationsarbetet bör det uppdateras vid behov, dock minst en gång per fullmäktigeperiod.

Kompetenscentret för integration upprätthåller ett nationellt system för uppföljning av integration där man samlar in information från olika källor. I linje med de referensramar som används av Europeiska unionen och OECD omfattar uppföljningssystemet följande områden: sysselsättning, utbildning, hälsa och välbefinnande, boende, delaktighet och ömsesidig integration.

Enligt lagen om främjande av integration (1386/2010) ska kommunen och andra lokala myndigheter följa upp genomförandet av de åtgärder som ingår i integrationsprogrammet. Sibbo kommuns samarbetsgrupp för integration ansvarar för uppföljning, uppdatering och övergripande koordination av integrationsprogrammet, som vid behov utökas utöver styrgruppen genom inbjudan till viktiga intressenter, inklusive företrädare för invandrare. Styrgruppen för integrationsarbetet sammanträder minst en gång per år och invandringskoordinatören ansvarar för sammankallandet. Samarbetsgruppen för integration rapporterar till kommunfullmäktige om integrationsåtgärder minst en gång under fullmäktigeperioden. Varje sektor är också skyldig att följa upp integrationsprogrammet inom sin egen sektor.

Betydande reformer i fråga om organisationen av social- och hälsovårdstjänster och arbetsförmedlingstjänster väntas under de kommande åren. Social- och hälsovårdstjänsterna överförs till Östra Nylands välfärdsområde 1.1.2023. För närvarande är Sibbos invandrartjänster en del av tjänsterna för personer i arbetsför ålder. I framtiden kommer en del av invandrararbetet att förbli kommunens ansvar när socialarbetet överförs till välfärdsområdet. Det viktigaste i förändringen är att skapa effektiva samarbetsmetoder mellan Sibbo kommun och Östra Nylands välfärdsområde.

Ansvaret för att organisera TE-tjänsterna överförs också på kommunerna eller samarbetsområden som kommunerna bildar under år 2024. Dessa förändringar kommer att påverka det integrationsarbete som bedrivs i kommunen, och många praktiska frågor är fortfarande öppna när detta integrationsprogram uppdateras. På grund av framtida reformer måste integrationsprogrammet uppdateras till nödvändiga delar i takt med att SOTE-reformen och överföringen av sysselsättningstjänsterna till kommunen fortskrider.

17. Källor

Grunderna för förskoleundervisningens läroplan: [Grunderna för förskoleundervisningens läroplan \(oph.fi\)](#)

Gissler, M.; Malin, M. & Matveinen, P. (2006) Invandrare och offentliga tjänster: Hälso- och sjukvårdens tjänster samt socialvårdens anstaltstjänster. Stakes.

Migrationsverket. www.migri.fi

Utbildningsstyrelsen (2014) Grunderna för läroplanen inom den grundläggande utbildningen 2014. Föreskrifter och anvisningar 2014:96. Tammerfors: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy.

Polichtchouk, V. (2012) Socioekonomisk analys av placeringen av flyktingar i kommuner. Helsingfors: Haaga-Helia yrkeshögskola.

Sibbo kommun: www.sibbo.fi

Social- och hälsovårdsministeriet (2010) Förebyggande av flyktingars och asylsökandes infektionsproblem. Social- och hälsovårdsministeriets publikationer: 2009:21.

Social- och hälsovårdsministeriet, kommuninformation 2/2017. THL: thl.fi

Statistikcentralen, personer med utländsk bakgrund (på finska): [Personer med utländsk bakgrund | Statistikcentralen \(stat.fi\)](#)

Statistikcentralen, personer med främmande språk: [Personer med främmande språk | Statistikcentralen \(stat.fi\)](#)

Arbets- och näringsministeriets kompetenscentrum för integration. www.kotouttaminen.fi.

Överförande av arbets- och näringstjänster: [Arbets- och näringstjänsterna överförs till kommunerna under år 2024 – arbetsgruppen på ministernivå redogjorde för förberedelseprinciperna - Arbets- och näringsministeriets webbtjänst \(tem.fi\)](#)

Sysselsättningsöversikter, Nyland: <https://www.ely-keskus.fi/ely-newmaa-tyllisuuskatukset>

Sysselsättningsöversikt, Nyland september 2021: [Sysselsättningsöversikt september 2021 \(ely-keskus.fi\)](#)

Sysselsättningsöversikt, Finland september 2021: [Sysselsättningsöversikt september 2021 \(valtioneuvosto.fi\)](#)

Statsrådets rapport om behovet av att främja integration: [Statsrådets rapport om behovet av reformer för att främja integration](#)

Grunderna för planen för småbarnspedagogik: [grunderna for planen for smabarnspedagogik.pdf \(oph.fi\)](#)

Befolkningsförbundet: (<http://www.vaestoliitto.fi/monikulttuurisuus>)

Ett jämlikt Finland: [Ett jämlikt Finland – Statsrådets handlingsprogram mot rasism och för goda relationer](#)